

Súd: Okresný súd Nové Mesto n/V
Spisová značka: 9P/72/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3514203333
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Pavlovičová
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2014:3514203333.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Nové Mesto nad Váhom samosudkyňou JUDr. Lenkou Pavlovičovou vo veci starostlivosti súdu o mal. F. D., Z.. L. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov matky D. D.A., Z.. L. XX.XX.XXXX, B. B. X. P., Č. O., H. G. N. Q., a otca P. D.Í., I.. L. XX.XX.XXXX, dieťa v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, o zverení maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti takto

r o z h o d o l :

I. Maloletý F. D., Z.. XX.XX.XXXX, sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti I. O., Z.. XX.XX.XXXX, B. F., B. XXX/X, ktorá bude maloletého v bežných veciach zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Matka maloletého je povinná prispievať na výživu maloletého F. mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené plnoleté dieťa podľa osobitného predpisu, a to vždy do 15. dňa v každom kalendárnom mesiaci vopred k rukám I. O., Z.. XX.XX.XXXX, B. F., B. XXX/X, počnúc právoplatnosťou rozhodnutia o zverení maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 08.04.2014 č.k. 9P/71/2014-13 bol maloletý F. D. zverený do dočasnej náhradnej osobnej starostlivosti I. O., Z.. L. XX.XX.XXXX. V odôvodnení súd konštatoval, že matka sa o maloletého do súčasnosti nestarala, maloletý bol v náhradnej osobnej starostlivosti, s matkou nemá vytvorené blízke citové väzby. Nechce sa k matke vrátiť. Keďže je potrebné zabezpečiť výchovu a výživu maloletého primeraným spôsobom, najvhodnejšou formou starostlivosti sa javí práve zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti osoby, s ktorou je maloletý v častom kontakte a má k nej vytvorený vzťah. Takouto osobou je v tejto chvíli jeho krstná mama. Súd súčasne začal bez návrhu konanie o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti.

Maloletý súhlasil so zverení do náhradnej osobnej starostlivosti tety I. O.. Uviedol, že je u nej spokojný, so svojou mamou bol v kontakte naposledy na Veľkú noc, keď prišla na stretnutie do Rudníka. Ani v čase, keď bol zverený do starostlivosti starého otca sa matka o neho nezaujímalala.

Matka maloletého sa k náhradnej osobnej starostlivosti nevyjadrila, na predvolanie súdu nereagovala.

I. O. má záujem na zverení maloletého do osobnej starostlivosti. Uviedla, že od smrti starého otca je maloletý u nej, žiadne výchovné problémy s ním nemá, rešpektuje ju, čo sľúbil, to dodrží.

Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka vyplýva, že I. O. má vytvorené pre starostlivosť o maloletého všetky podmienky. Spolu s maloletým sa zdržuje v obývatelnej chatke v blízkosti rodinného domu, kde žil

maloletý F. so svojím starým otcom. Nechcela, aby maloletý menil prostredie, na ktoré je zvyknutý. V dome po starom otcovi býva okrem uja aj brat maloletého, ich vzťahy sú dobré, sú si navzájom oporou. F. má záujmy, zaoberá sa chovom zvierat, je organizovaný v dobrovoľnom hasičskom zbore v O., je v kontakte s futbalistami. Navštevuje posilňovňu v J., zvyčajne sa zdržiava doma. Veľmi ho baví práca na hospodárstve okolo domu, čomu sa priučil od dedka. Matka maloletého na jeho výživu neprispieva, o syna sa nezaujíma, nekontaktuje ho ani telefonicky. Maloletý žije vo vyhovujúcich podmienkach, riadne navštevuje školu, má zabezpečené všetky potreby. Zostal v známom prostredí, v blízkosti svojho brata, s ktorým ho viaže silný súrodenecký vzťah. Kolízny opatrovník doporučil zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 44 ods. 1 a 3 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

Podľa § 45 ods. 1 až 8 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 28 ods. 1, 2 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Zákon o rodine predpokladá, že rodičia budú vykonávať všetky svoje povinnosti vo vzťahu k dieťaťu dobrovoľne a so všetkou starostlivosťou. V prípade, že by tomu tak nebolo, sám zákon obsahuje ustanovenia, ktoré sú schopné zabezpečiť ochranu záujmov dieťaťa. Jedným z takýchto opatrení je i zverenie dieťaťa do náhradnej starostlivosti. Prvoradým je vždy záujem dieťaťa. Výchovou pritom treba

rozumieť starostlivosť o komplexný fyzický i duševný vývoj dieťaťa, rodičia sú teda povinní poskytovať dieťaťu nielen výživu, ale i vytvárať podmienky pre duševný rast a vývoj- ide o vybudovanie morálnych hodnôt či citových väzieb. Práve tieto by sa mali formovať v rodine, kde by dieťa malo mať vytvorené prostredie, v ktorom bude schopné vnímať lásku, porozumenie a záujem.

Podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

Právo a povinnosť vychovávať dieťa je v hierarchii rodičovských práv na prvom mieste. Právo rodiča vychovávať svoje dieťa a starať sa oň zaručuje i Ústava Slovenskej republiky, ktorá na strane druhej dieťaťu zaručuje právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa tak majú rodičia, ktorým tak patrí právo mať dieťa pri sebe, právo usmerňovať jeho konanie, riadiť ho, zabezpečovať osobnú starostlivosť oň, právo o dieťati rozhodovať a podobne. Rodičia majú v prvom rade povinnosť viesť dieťa k pozitívnemu správaniu, brániť negatívnym vplyvom na dieťa.

Je preto potrebné konštatovať, že dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti len vtedy, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa. Náhradná starostlivosť predstavuje teda nahradenie výkonu jednej časti rodičovských práv a povinností, a to práve osobnej starostlivosti o dieťa. Pre nariadenie náhradnej starostlivosti sa vyžaduje jej nevyhnutnosť.

V danom prípade došlo k situácii, keď sa o maloletého nemôžu postarať jeho rodičia. Matka maloletého o syna nejaví prakticky žiadny záujem, žiadnym spôsobom sa na neho nepýta, nevie, čo robí, aký má život, či má z čoho žiť, nevie, aké sú jeho záujmy. Dokonca ani na súdne pojednávanie sa napriek riadnemu predvolaniu nedostavila. Na syna neprispieva žiadnym výživným. Maloletý bol už v predchádzajúcom období Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 28.03.2013 č.k. 4P/318/2012-18 v spojení s Uznesením zo dňa 22.01.2014 č.k. 4P/318/2012-26 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca Q. F. (ten zomrel 30.03.2014) a matka maloletého bola týmto Rozsudkom zaviazaná prispievať na jeho výživu sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu. Je teda zrejmé, že matka maloletého si už dlhšiu dobu neplní žiadne zo svojich povinností, starostlivosť o dieťa dlhodobo nezabezpečuje. Otec maloletého zomrel. Za tejto situácie je zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti tou najlepšou alternatívou pre dieťa. F. môže zostať v pôvodnom prostredí, v ktorom doteraz žil, môže byť v kontakte s osobami, ktoré má rád a ktoré rešpektuje. V pokoji môže navštevovať strednú školu. Za tejto situácie je tak zverenie maloletého do starostlivosti jeho krstnej mamy plne v jeho záujme. Súd preto maloletého zveril do náhradnej osobnej starostlivosti I. O..

Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť matky k maloletému, táto stále trvá. Vychádzajúc z § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd určil rozsah tejto vyživovacej povinnosti.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Maloletý má výdavky primerané svojmu veku. Navštevuje strednú školu, snaží sa svoje výdavky na cestovanie a štúdium platiť zo sirotského dôchodku. Založil si stavebné sporenie. Matka maloletého je bez výraznejšieho príjmu, preto súd určil výživné v minimálnej výške určenej zákonom.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 146 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd do Trenčína. V odvolaní sa má uviesť, kto ho podáva, ktorému súdu je určené, ktorej veci sa týka a čo sa odvolaním sleduje, odvolanie musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak odvolateľ nepredloží odvolanie v potrebnom počte rovnopisov a s prílohami, súd vyhotoví kópie na jeho trovy. Je potrebné najmä uviesť, proti ktorému rozhodnutiu odvolanie smeruje (dátum vydania rozhodnutia a spisová značka), v čom sa vidí nesprávnosť rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolateľ domáha. Ak sa účastníci konania práva podať odvolanie výslovne vzdali, toto právo im už nepatrí.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím plnená dobrovoľne, možno sa jej plnenia domáhať v exekúcii.